

תשובות שאלון 2384 - מספר 1.

1. פרק א'

- א. (1) ביום השני, כי ביום השני לא נשלמה הבריאה שהתחיל בה ה' באותו יום, או כי נבראה בו המחלוקת בין מים עליונים לתחתונים.
(2) ביום השלישי, כי ביום השלישי נשלמה המלאכה של היום השני.
- ב. (1) להאיר, לקבוע את מחזור הזמן.
(2) דגים, עופות, אדם. פרו ורבו ומלאו את המים/הארץ. האדם התברך שהוא ישולט בעולם.
- ג. נברא בצלם אלוקים – "בצלם אלוקים ברא אתו" (פסוק כ"ז). קיבל שליטה על יתר הברואים – "ורדו..." (פסוק כ"ח). לבריאתו קדם תכנון – "נעשה אדם" (פסוק כ"ו). בבריאת האדם הוזכר במפורש שנבראו זכר ונקבה. תתקבל כל תשובה מבוססת על הכתוב.

2. בראשית פרק ד'

- א. (1) קין הביא מהצומח והבל הביא בכורים מהצאן שלו. ה' קיבל את המנחה של הבל.
(2) סיבות אפשריות לרצח הבל על פי הפשט או על פי המדרש (יש לציין אחת):
קנאה של קין בהבל משום שה' קיבל את מנחתו,
ריב על חלקו של כל אחד מהם בעולם,
ריב על תאומה שנולדה אתם ושניהם רצו לשאת לאישה,
ריב על השאלה בחלקו של מי מהם ייבנה בית המקדש.
- ב. (1) אני לא יודע היכן אחי. האם אני אחראי עליו? / האם אני צריך לשמור עליו?
(2) האם החטא שלי חמור כל כך שלא תוכל לסלוח עליו? אך מדוע נתת לי עונש קשה כל כך?! אך קביעת עובדה שחטאו אכן חמור ביותר.
- ג. (1) העונש של אדם היה לעבוד את האדמה במאמץ רב (בזיעת אפו) כל ימי חייו, והעונש של קין היה שעבודת האדמה שלו תיכשל והוא יאלץ לנדוד ממקום למקום ולא יִשָּׁב במקום אחד קבוע.
(2) נקודות דמיון (יש לציין אחת):
— בעונש של שניהם יש שימוש בשורש א-ר-ר.
— העונש של שניהם קשור לעבודת האדמה.
— בעונש של שניהם יש אלמנט של מידה כנגד מידה.
לא על פי הפסוקים שהפנינו אבל יכול להתקבל גם:
בעונש של שניהם יש גם גירוש (האדם גורש מגן עדן וקין נאלץ לנדוד ממקום למקום).

3. א. (1) אברהם- מלשון אב-המון גויים. יהיה אבא של זרע גדול

(2) שרה תזכה לבן מאברהם. זרע גדול יצא משרה, זרע של מלכים.

ב. – הבטחת הזרע, זרע גדול. – ברית נצחית בין הקב"ה לאברהם ולזרעו. – הבטחת הארץ

ג. (1) נפל על פניו, צחק ואמר בליבו שהדבר לא ייתכן. או שמח על הבשורה ששרה תלד.

(2) כיון שכבר זכה לבן- ישמעאל, אברהם היה בטוח שהבטחת הזרע כבר התקיימה. לא ציפה

שיזכה לבן משרה, בגלל העובדה ששניהם זקנים ולא ייתכן שיולד להם ילד.

בראשית, פרק כ"ה, פרק כ"ז

- א. (1) בבטן שלך שני ילדים, שמהם יצאו שני עמים שיילחמו זה בזה. הבן הגדול יהיה עבד לבן הקטן.
 (2) רבקה גרמה ליעקב להשיג את הברכות במרמה כדי להגשים את הנבואה שקיבלה לפני לידת יעקב ועשו.
- ב. (1) פעולות שרבקה עשתה כדי לגרום ליצחק לחשוב שהעומד לפניו הוא עשו (יש לציין שתיים):
 — הכינה מטעמים מגדיי העזים.
 — הלבישה את יעקב בבגדים של יצחק.
 — שמה על ידיו של יעקב עורות עיזים כדי שיצחק יחשוב שהוא שעיר.
 (2) אפשר לכתוב אחת מן האפשרויות:
 — ה' העדיף את המנחה של הבל הצעיר על פני המנחה של קין הבכור.
 — אברהם העדיף את בנו הצעיר יצחק על פני ישמעאל בנו הבכור וההעדפה התבטאה בגירוש ישמעאל והגר למדבר.
 — יעקב העדיף את יוסף הצעיר על פי אחיו הגדולים וביטא את ההעדפה באמצעות כתונת הפסים.
 — יעקב העדיף את יהודה על פני ראובן וההעדפה התבטאה בברכה שנתן ליהודה לפני מותו. (זה לא בחומר החובה אבל ייתכן שלמדו).
 — יעקב העדיף את בנימין על פני שאר האחים ולכן בהתחלה לא הסכים לשלוח אותו אתם למצרים.
 לקבל גם: יוסף במצרים העדיף את בנימין על פני אחיו.
- ג. (1) עשו תכנן להרוג את יעקב לאחר מות אביהם, יצחק.
 (2) רבקה רצתה שיעקב ילך לחרון כדי להציל אותו מעשו, ויצחק רצה זאת כדי שיעקב לא ייקח אישה מבנות כנען אלא מבנות משפחתם בחרן.

5. א. (1) האחים שטאו את יוסף בגלל :

- יוסף היה מספר לאביהם את דבתם=את המעשים הרעים של בני לאה, שהיו מזלזלים בבני השפחות. כל מעשה רע שהיה רואה בבני לאה, היה הולך ומספר לאביו.
 - יעקב אהב את יוסף באופן מיוחד, הכתוב מתאר שיוסף היה בן-הזקונים של יעקב. והכין לו כתנת-פסים מיוחדת. שגרמה לקטאת האחים
 ושנאה כלפיו
- (2) כיון שבחלומות יוסף מתאר שכל האחים משתחווים לו, המשמעות של החלומות היא שיוסף מולך על האחים.
- ב. (1) בפסוק י- יעקב כועס ומוכיח את יוסף על חלומותיו, כיצד יתכן שהוריו ישתחוו לו.
 בפסוק יא- יעקב שומר את החלום בליבו, יעקב מבין שאין חלום בלי דברים בטלים, שיש מידה של אמת ולכן שומר את החלום בליבו, לראות מתי והאם הם יתקיימו.
- (2) יוסף לא מוצא את אחיו, הוא הולך מחברון לשכם, ולא מוצא אותם, אבל הוא לא חוזר לאביו אלא ממשיך לחפשם. וגם מבקש עזרה מאדם להגיע אל אחיו
- ג. - שלא להפלות לטובה את אחד הילדים.
 - זהירות בהבאת דיבה, בלשון-הרע.
 - לאן יכולה להגיע שטאת- אחים. ויתקבלו עוד רעיונות העולים בהתאמה מן הפרק.

מלכים ב, פרק י"ז

- א. (1) לפי פסוקים ג' ו' הגלות נגרמה בעקבות המרד של המלך הושע בן אלה בשלמנאסר מלך אשור
(2) לפי פסוקים ט"ו ו"ח הגלות נגרמה בעקבות העבודה הזרה במלכות ישראל.
ב. (1) הבעיה : נטרפו על ידי אריות (עונש על שלא שמרו את מצוות התורה).
(2) הכוהן מבית א-ל הובא כדי ללמד אותם את המצוות שחייבים לשמור כדי לשבת בארץ.

6.

7. ישעיה

- א. (1) כפיות טובה כלפי ה'.
(2) השור והחמור מכיר בבעליו ואילו עם ישראל אינו מכיר בה' שהוא בעליו.
ב. (1) בניגוד לסדום ועמורה, נשאר שריד מעם ישראל.
(2) למשל: קורבנות או עלייה לרגל, לשבת, ראש חודש, מועדים, תפילה. משום שהעם חוטא בשפיכות דמים. שלא התכוונו לשם מצווה. לא עושים צדק.

8. יונה -

- א. (1) בעת הסערה באניה היה יונה פסיבי ואדיש והמלחים לעומתו היו פעילים וניסו לעשות כל דבר כדי להינצל. הניוד בולט ביותר בפסוק ה': "הַיְיָאוּ הַמַּלְחִים, וַיִּזְעְקוּ אִישׁ אֶל-אֱלֹהָיו, וַיִּטְלוּ אֶת-הַפְּלִים אֲשֶׁר בְּאֵנָה אֶל-הַיָּם, לְהַקֵּל מֵעֲלֵיהֶם; וַיִּזְנֶה, יָרֵד אֶל-יַרְפְּתֵי הַסְּפִינָה, וַיִּשְׁכַּב, וַיִּרְדָּם."
(2) (המלחים היו עובדי אלילים והפכו להיות יראי ה' בעקבות הסערה בים שבה ראו את הנוכחות והמעורבות של ה' באופן ממשי.
ב. תהליכי שינוי נוספים בספר יונה (יש לכתוב דוגמה אחת):
— יונה, ברח מה' בהתחלה ובמהלך ההתרחשות בספר הבין שאינו יכול לברוח מה' והלך למלא את שליחותו. ביסוס: "וַיִּקָּם יוֹנָה לְבָרַח תַּרְשִׁישָׁה, מִלִּפְנֵי ה' " (פרק א', פסוק ג')
"וַיִּקָּם יוֹנָה, וַיִּלָּךְ אֶל-נִינְוָה—כְּדָבַר ה' " (פרק ג', פסוק ג')
— אנשי נינוה היו חוטאים ובעקבות נבואת יונה על הפורענות שעתידה לבוא עליהם תיקנו את מעשיהם וחזרו בתשובה.
ביסוס לתהליך השינוי: "וַיִּרְא הָאֱלֹהִים אֶת-מַעֲשֵׂיהֶם, כִּי-שָׁבוּ מִדְּרָכָם הַרְעָה" (פרק ג' פסוק י')

9.

ספר יונה

- א. (1) האמינו בה', צמו, ולבשו שק.
(2) שהבהמות יצומו, לא יצאו למרעה ולא ישתו מים.
ב. (1) שה' יסלח להם והעיר לא תחרב.
(2) ה' ריחם ולא חרריב את נינוה, "וינחם האלוקים על הרעה... ולא עשה".

10. אדם הראשון : שם, חם ויפת

אברהם: ישמעאל, יצחק

יצחק: עשיו ויעקב

יעקב: 12- השבטים

11. א. בע"ח שבאויר ובים

ב. הפטח הזרע והבטחת הארץ.

ג. ביום השמיני, זכר, כרת למי שלא נימול, יליד בית מחוייב

ד. יהודה

12. א. נאמר לאדם הראשון, העץ שבתוך הגן נאסר, עץ-הדעת.

ב. לשרה, על-ידי אברהם, בזמן שירדו למצרים בגלל הרעב.

ג. שרה אמרה זאת בעקבות לידת יצחק.

ד. יוסף מבקש להחביא את גביע הכסף בתיק של בנימין, המטרה שלו שכל אחיו יחזרו למצרים, והוא יוכל לבדוק האם הם התחרטו על מעשיהם- על מכירת יוסף.